

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု - ဟိုင်ဂီဆီ ဆက်ဆံမှုများ သမိုင်းအကျဉ်း

1826 – အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ဟိုင်ဂီဆီ ဘုရင့်နိုင်ငံတော်ကို အချုပ်အခြာ နိုင်ငံတော်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

1893 – အမေရိကန် ရေတပ်သည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ လုံခြုံရေးအတွက်ဟု အကြောင်းပြပြီး ဟိုင်ဂီဆီကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ကာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ဟိုင်ဂီဆီမှာ အမေရိကန်အလံကို လွှင့်တင်လိုက်ပြီး ဟိုင်ဂီဆီကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ အထိန်းသိမ်းခံနိုင်ငံအဖြစ် ကြေညာခဲ့သည်။ ထို့နောက်မှာ အမေရိကန် အစိုးရသည် ဟိုင်ဂီဆီ ဘုရင်မ လီလီယိုကာလာနီ (Liliuokalani) ကို “ပထုတ်” ပစ်ခဲ့ပါတယ်။

1898 – အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် အရင်တုံးက လူဝီစီအားနား၊ ဖလိုရီဒါ၊ တက္ကစာစ် နှင့် အခြားနယ်မြေများကို သိမ်းသွင်းခဲ့စဉ်တုံးက ပြုလုပ်ခဲ့သလို သိမ်းသွင်းရေး သဘောတူညီချက်ကိုတောင် ချုပ်ဆိုမနေတော့ပဲ၊ ဟိုင်ဂီဆီကို “တရားဝင်” သိမ်းသွင်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများနှင့်အညီ သိမ်းသွင်းရေး သဘောတူညီချက် မရှိခြင်းသည် သိမ်းသွင်းခံခဲ့ရသည့် နိုင်ငံသည် မိမိအချုပ်အခြာ အာဏာကို စွန့်လွှတ်ပေးခဲ့ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

1959 – အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ဟိုင်ဂီဆီပြည်သူတို့အကြားမှာ အထိန်းသိမ်းခံ အခြေအနေကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားလိုကြသလား သို့မဟုတ် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုထဲကို ပြည်နေ တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်လိုကြသလား ဆိုသည့် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲကို စည်းရုံးကျင်းပခဲ့ပါသည်။ သူတို့ လိုချင်သည့် ရလဒ်မျိုး ရရှိစေဖို့အတွက်ငှါ၊ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းလာ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ဟိုင်ဂီဆီပြည်သူများ လွတ်လပ်ရေးကို လိုလားကြပါသလား ဆိုသည့် တတိယမေးခွန်းကိုမူ မမေးဘဲ တမင်ကို ချန်ထားခဲ့ပါသည်။ ဟိုင်ဂီဆီမှာ တာဝန်ကျနေခဲ့ကြသည့် အမေရိကန် စစ်မှုထမ်း 10,000 တို့ဆီက ရယူခဲ့သည့် မဲအပိုများကို ပြသလျက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုထဲ ပါဝင်ရေးကို အများစုက မဲပေးခဲ့ကြကြောင်း ကြေညာကာ ဟိုင်ဂီဆီကို ငါးဆယ်မြောက် ပြည်နယ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။

ယနေ့- ဟဝိုင်ယီမှာ အမေရိကန် အင်ပါယာကြီး၏ အလှပဆုံး ကိုလိုနီ ဖြစ်နေလျက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် လွတ်လပ်ရေးကို ရှာကြံနေကြသည့် ဟဝိုင်ယီပြည်သူများကို ပင်လယ်အော် ဒေသမှာပဲ ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ ဘယ်လောက်ကြာအောင် ထိန်းထားလို့ရမလဲ.....?

“ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ကမ္ဘာကြီးပေါ်က အကြီးမြတ်ဆုံး လူမျိုးပါ!” - ဆိုပြီး အမေရိကန်တို့က နေ့စဉ် ဟစ်ကြွေးကြသည်။

ပြီးတော့ “...အားလုံးအတွက် လွတ်လပ်ကာ တရားမျှတသော နိုင်ငံတော်!” ဆိုသော သစ္စာခံယူချက်ကို သူတို့၏ ကျောင်းသားလေးတွေ ရွတ်ဆိုကြဖို့ သင်ပေးကြသည်။

ဟဝိုင်ယီတို့၏ ကြွေးကြော်ချက် - ဟဝိုင်ယီသည် အမေရိက မဟုတ်၊ ဘယ်တော့မှ ဖြစ်မလာနိုင်!

ယခုတင်ပြချက်မှာ လွတ်လပ်ရေးကို ရှာကြံနေကြသည့် ကျန် ပြည်သူများနှင့် ဘယ်လို ဆက်စပ်နိုင်သလဲ? တူကြသည့် အချက်များ အများကြီး ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာတဝှမ်းက အသိမ်းပိုက်ခံ လူမျိုး အချို့တို့မှာ မိမိတို့၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေကြပါသည်။ ယင်းပြည်သူများဆီမှာ သူတို့ကို ဖိနှိပ်ပစ်နိုင်အောင် သိမ်းပိုက်ရေး အင်အားများက နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများကို ကလိန်ကျခဲ့ကြပုံ သို့မဟုတ် လျစ်လျူရှုခဲ့ကြပုံကို ပြသကြသည့် ကိုယ်ပိုင် ပုံပြင်များ ဇာတ်လမ်းများ ရှိပါသည်။ ဟဝိုင်ယီလူမျိုးတို့သည် တော်လှန်ရေးကျွန်းအဖြစ် ထင်ရှားသော (Kauai) ကျွန်းမှာ ပညာရေး ပြပွဲကို အမြဲတမ်း ခင်းကျင်းလျက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများမှ လာကြမည့် ဧည့်သည်တော်များအား ပညာပေး ပြသဖို့ သူတို့၏ ဇာတ်လမ်းများ နှင့် အလံတော်များဖြင့် ခင်းကျင်း ထားပါသည်။ ယင်း အချက်အလက်များကို အင်တာနက်ထဲမှာပါ ရယူကြည့်ရှုနိုင်အောင် စီစဉ်ပေးလျက် ဘာသာစကား အမျိုးမျိုးဖြင့် ဘာသာပြန် မိတ်ဆက်ပေးသွားမှာ အမှန်ပါပဲ။